

▲ ผู้คนเข้าไปนั่งชมพิธีกันแน่น

▲ พระไตรปิฎก

▲ มีลูกเล่นกดปุ่มให้บาตรเปิด มีกระดาษสีสั่นดังตามไปรยปราย สร้างบรรยากาศเหมือนแดนสุขาวิดี

"มัมบู โอเอะริ"

พิธีรับดวงวิญญาณไปสู่สุขาวิดี

โดงพระโพธิสัตว์ 25 องค์ในพุทธศาสนา ญี่ปุ่น

กัญญา มัทสุโอะ

"มัมบู โอเอะริ" เป็นพิธีทางศาสนาที่จัดขึ้นเป็นประจำจากวันที่ 1-5 พฤษภาคมที่วัดไดเนมบุทสึจิ วัดเก่าแก่ย่านฮิราโนงาทางตอนใต้ของโอซากา ภายใต้ความเชื่อที่ว่า เมื่อผู้คนใกล้วียนชนม์หากหมั่นทำความดี และท่องมนต์รำลึกถึงพระอมิตาภพุทธะ ก็จะมีพระโพธิสัตว์ 25 องค์เสด็จมารับทุกคนไปยังสุขาวิดี ความเชื่อข้างต้นถูกนำมาจัดเป็นพิธีกรรมที่เป็นรูปธรรมขึ้นโดยเริ่มจากวัดไทมาเดะระในเมืองคัทสึราจิ จังหวัดนาราวางกว่า 1,000 ปีที่แล้ว ต่อมาได้แพร่หลายไปยังวัดต่างๆ โดยเฉพาะในนิกายโจโดชู เมื่อเข้าสู่สมัยเฮอันผู้คนในตอนนั้นเริ่มหันมานับถือพระอมิตาภพุทธะ หลังจากความเชื่อว่าไฟบัลลียักปลื้จะเผาโลก และจะมีพระโพธิสัตว์เสด็จมาโปรด

พิธีที่วัดไดเนมบุทสึจินี้เริ่มจากศิษยานุศิษย์ของวัดมารวมตัวกันท่องมนต์ เล่นเครื่องเล่น เช่น ชล้วย พิณ ฯลฯ เดินวนตามระเบียบที่ประกอบชั่วคราวเสมือนสะพานข้ามไปสู่ดินแดน สุขาวิดี ก่อนที่จะเข้าไปนั่งคอยประกอบพิธีในอุโบสถ ตามด้วยพระสงฆ์จำนวนหลาย

สิบรูปจากวัดในเครือทั่วประเทศ กระบวนรถเข็นพระไตรปิฎก และเครื่องเซ่นไหว้ตามด้วยปรมาจารย์ซึ่งนำชาพร้อมชุดน้ำชาที่จะนำมาถวาย ปิดท้ายด้วยพระสงฆ์ของวัดที่สวม หน้ากากโลหะสีทอง มีขลุ่ยเครื่องทรง และเครื่องดนตรีดังพระโพธิสัตว์ 25 องค์เดินมาตาม

▲ พระสงฆ์ของวัดในเครือทำหน้าที่นักดนตรี

ระเบียง และเริ่มร่ายรำในช่วงสุดท้ายของระเบียงก่อนถึงตัวโบสถ์
ระหว่างนั้น ผู้คน ที่มีจิตศรัทธาก็พากันพนมมือทอมนต์ไปพร้อมๆ
กัน ท้ายสุด พระสงฆ์ในเครื่องทรงพระโพธิสัตว์ 25 องค์ก็จะเข้าแถว
ส่งเครื่องเช่นไหต่างๆ ไปถวายที่หน้าตักพระอมิตาภพุทธะ เป็นอัน
เสร็จพิธี

คำว่า “พระโพธิสัตว์” นั้นแปลตรงตัวได้ว่า “สิ่งมีชีวิตที่
แตกหนารัศมี” พระโพธิสัตว์ 25 องค์นี้เป็นคณะพระโพธิสัตว์ที่
เดินทางมารับผู้คนในโลกมนุษย์ก่อนวายุขสุม์ จากดินแดนสุขาวดี
พร้อมกับพระอมิตาภพุทธะ องค์สำคัญๆ เช่นพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร
หรือเจ้าแม่กวนอิมผู้ทรงถือดอกบัวมาด้วย พระอักษะภะยะพุทธะ

▲ ผู้พระไตรปิฎกทรงกังดงาม

▲ หนึ่งใน 25 พระโพธิสัตว์กำลังยกตัวตรงเข้าไป
ทำพิธีในโบสถ์

▲ ผู้คนพนมมือรับพระสงฆ์ในเครื่องทรงพระ
โพธิสัตว์ที่หน้าระเบียงก่อนเข้าโบสถ์

▲ คณะศิษยานุศิษย์ที่เรียนสอนการรำก็มาร่วม
แสดง

▲ องค์นี้ถือขลุ่ย

ถือกลองบนแท่นในพระหัตถ์ พระโพธิสัตว์มีบุญชูศรีประทับมาบนพระ
ไตรปิฎก เป็นต้น แต่ละองค์ล้วนแล้วเป็นความเชื่อที่เผยแพร่มาจาก
พุทธแบบมหายานของจีน ที่เชื่อว่าแม้จะไม่ออกบวชเช่นเดียวกับ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้คนทั่วไปก็สามารถตรัสรู้ไปสู่สุขาวดีเป็นพระ
โพธิสัตว์ได้ด้วยการทอมนต์ และบำเพ็ญธรรม

ครั้งแรกที่ผู้เขียนไปชมพิธีดังกล่าวจากข้างระเบียงรอบโบสถ์
ที่มองเห็นสะพานเวทีได้ชัดเจน เมื่อสองปีที่แล้วต้องงังงับกับการ
จำลองเอาพระโพธิสัตว์ทำด้วยโลหะที่หนักไม่น้อย และยังมีพระสงฆ์
เข้าไปสวมเครื่องทรงเดินร่ายรำพร้อมดนตรีอย่างเอิกเกริก บางช่วงมี
การโปรยกระดาษสีสวยงาม สร้างบรรยากาศเสมือนว่าดินแดน
สุขาวดีนั้นเปี่ยมไปด้วยสีสนของดอกไม้งาม ดนตรี และอาหารทิพย์ รส
มันช่างแตกต่างกับความเชื่อแบบเถรวาทที่เน้นทางสายกลาง ไม่ยึด
ติดกับความตาย และถือว่าการนิพพานดับสูญ เป็นความสุขสูงสุดที่
คนควรไฝหา

▲ ผู้เขียนร่วมชื่อเทียนถวายพระ

▲ พระสงฆ์ในเครื่องทรงพระโพธิสัตว์เข้าไปตั้งแถวรับเครื่องเซ่นเพื่อถวายหน้าหิ้งพระประธานในโบสถ์

▲ ตามด้วยกระบวนของชมรมโอเคะบานะ

▲ คณะศิษยานุศิษย์ที่เรียนสอนการรำก็มาร่วมแสดง

▲ โอจิโกะจัง เด็กๆ มาร่วมกระบวนแห่ด้วย

▲ พิธีในโบสถ์ก็เปิดให้ผู้คนเข้าไปชมได้

ผู้รู้อธิบายว่าพิธีกรรมข้างต้นเป็นเสมือน Terminal Care สำหรับผู้สูงอายุก่อนวាយชนม์มให้มีสติ ไม่สะพรึงกลัวต่อความตาย เพราะลัทธิเพียงภาพเขียน รูปปั้นพระพุทธรูปหรือตำราหนังสือย่อมมีผู้คนที่ไม่เข้าใจไม่ได้ พุทธมหานิกายญี่ปุ่นจึงจำลองเรื่องราว และความเชื่อดังกล่าวออกมาเป็นพิธีกรรมที่สัมผัสได้ทั้งจากดนตรี เครื่องเซ่น และองค์พระโพธิสัตว์จำลอง วัดไทมาเดระต้นฉบับของพิธีกรรมดังกล่าวยังเปิดโอกาสให้ผู้คนที่ทั่วไปหรือผู้ที่เจ็บป่วยเข้าสวมหน้ากาก และเครื่องทรงเดินข้ามสะพานสีขาวดีไปพร้อมๆ พระสงฆ์ด้วย เชื่อว่าผู้เข้าร่วมพิธีคงจะคลายกังวลจากความเจ็บปวด และความตายที่จะมาเยือนได้ไม่มากนัก

แม้ปัจจุบันนี้ “ความตาย” ได้กลายเป็นเรื่องที่แพทย์และเทคโนโลยีใหม่ๆ เป็นผู้มีส่วนในการตัดสินใจเสียมากกว่าครอบครัวก็ตาม แต่ผู้คนไม่ว่ายุคสมัยไหนก็ยังอดกังวลวิตกกังวลกับมันไม่ได้ ใครมีเครื่องยึดเหนี่ยวที่มั่นคงไม่ว่าจะเป็นคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือความเชื่อในโลกพระศรีอาริย์แบบญี่ปุ่นก็ยังสามารถเตรียมพร้อมรับความตายกันได้อย่างสงบ...อมิตตาพุทธ อมิตตาพุทธ

*ผู้อ่านที่ประสงค์จะชมพิธีมัมบุ โอนะริ สามารถเข้าชมได้ที่ฟรีที่วัดไดเนมบุทสึจิวัดเก่า แก่ย่านฮิราโนงทางตอนใต้ของโอซากา ทุกวันที่ 1-5 พฤษภาคม ซึ่งตรงกับช่วงวันหยุดยาวของญี่ปุ่นได้ทุกปี

▲ องค์นี้ถือฉาบ

▲ ปิดท้ายกระบวนด้วยพระผู้ใหญ่

▲ พระโพธิสัตว์องค์สุดท้ายในกระบวนแห่